

บทความวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

A Study of Development Guidelines for Student Care and Support Administration of Educational Institutions Under The Vocational Education in Khonkaen Province

ธนชิต พลบุญ¹ และสรวิทย์ สืบแย้ม²

Thanachit Phonboon¹ & Sarawut Suebyaem²

¹ นักศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพมหานคร 10800

Student of Master of Vocational and Technical Education Management, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Bangkok 10800

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำหลักสูตร สาขาวิชาบริหารอาชีวและเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ กรุงเทพมหานคร 10800 e-mail : sarawut.s@fte.kmutnb.ac.th

Assistant Professor Lecture of Vocational and Technical Education Management, Faculty of Technical Education, King Mongkut's University of Technology North Bangkok, Bangkok 10800

¹ Corresponding Author : e-mail : tanachitphonboon@gmail.com

Received : 20 มี.ค. 67 Revised : 29 เม.ย. 67 Accepted : 23 พ.ค. 67

DOI : 10.14416/j.edii.2026.09.001

บทคัดย่อ

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น และ 2) แนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 23 คน และครู จำนวน 168 คน รวมทั้งสิ้น 191 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีระดับค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 มีค่าความเชื่อมั่นค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค = 0.97 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา พบว่า (1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็น โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย PNI^{Modified} เท่ากับ 0.65 (2) ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่าได้แนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ทั้ง 5 ด้าน ภายใต้แนวทางการดำเนินงานของวงจรคุณภาพ PDCA เป็นตัวกำหนดเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ

คำสำคัญ : การบริหารงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

Abstract

This independent purposed to study : 1) the current states, desirable states, and priority needs, and 2) the guidelines in developing the student support system development of the schools under Khon Kaen Province Vocational Education. The samples included 23 educational institute administrators and 168 teachers, totally 191 cases, using the simple random sampling with the lottery technique. The research instrument covered the five-rating scaled questionnaires with the index of item – objective congruence : IOC value between 0.67 – 1.00, and the reliability value of Cronbach's alpha coefficient valued 0.97. The statistics for analyzing the data contained the frequency, percentage, mean, standard deviation, the priority needs index: PNI and the content analysis. (1) The results from studying the current states of developing the student support system development of the school under Khon Kaen Vocational Education appeared in overall at the much level, the desirable states in overall at the most level, and the priority needs in overall at the PNI mean score equaled 0.65 (2) The study results of the guidelines in developing the student support system administration of the schools under Khon Kaen Province Vocational Education contained overall 5 guidelines Under the PDCA quality cycle operating Guidelines, it is determined to be implemented

Keywords : Administration, Student support system administration, Vocational institutes, Khon Kaen Province

1. บทนำ

มนุษย์ทุกคนได้รับสิทธิความเสมอทางการศึกษา จนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมุ่งเน้นการเร่งรัดพัฒนา โรงเรียนให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน ที่เข้มแข็ง การพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีทักษะในการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียน การรณรงค์ ป้องกัน แก้ไข ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ ประสบปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน การพัฒนาแนวทางการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนโดยใช้วิธีการจัดการเชิงบวก และเร่งรัดการดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยการสร้างภูมิคุ้มกันจัดระบบเฝ้าระวัง และช่วยเหลือ ให้ผู้ที่ผ่านการบำบัดได้รับโอกาสทางการศึกษา (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน) [1] ให้น้อยลงหรือหมดไป ซึ่งในแต่ละปีสถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการ การอาชีวศึกษามักประสบปัญหากับยอดจำนวนนักเรียน

นักศึกษาที่ลดลงจากการออกกลางคันเป็นจำนวนมาก โดยพบว่า ยอดจำนวนนักเรียน นักศึกษาที่ออกกลางคัน ส่วนมาก [2] อีกทั้งระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมีประสิทธิภาพ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ทั่วถึง เพราะครูที่ปรึกษา 1 คน ดูแลผู้เรียนจำนวน 40 คน อาจดูแลหลายห้องถึงทำให้ ประสิทธิภาพการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนมีไม่เพียงพอ ส่งผล ทำให้เกิดปัญหาในการดูแลการให้คำปรึกษาได้ไม่ทั่วถึง และครอบคลุมกับผู้เรียนในด้านต่าง ๆ อาทิ ปัญหาส่วนตัว ปัญหาครอบครัว และปัญหาทางด้านการเรียน ส่งผลต่อ อัตราการออกกลางคันเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ผู้ค้นคว้า อิสระเองจึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง แนวทาง การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ไปประกอบการพัฒนา การปรับปรุงการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้มีความเหมาะสม การป้องกันปัญหา ลดปัญหาที่อาจ

จะเกิดขึ้นกับตัวนักเรียน นักศึกษา และเป็นข้อมูลในด้านการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดระบบการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ในการติดตามและปรับปรุงเพื่อพัฒนาให้บรรลุตามเป้าหมายเป็นหลักในการปฏิบัติงานเพื่อนำไปสู่ผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีรูปแบบขั้นตอนและมีรายละเอียดในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ทุกระดับที่ชัดเจนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การค้นคว้าอิสระครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยมุ่งหวังเพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าอิสระมาเป็นประโยชน์ในการนำไปพัฒนาปรับปรุงงานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) ซึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งการค้นคว้าอิสระได้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 สถานศึกษา ผู้บริหาร จำนวน 23 คน ครูผู้สอน จำนวน 343 คน รวมทั้งสิ้น 366 คน [3]

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2566 ประชากรที่ใช้สำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้บริหาร 23 คน และครูผู้สอน จำนวน 343 คน รวมทั้งสิ้น 366 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก ดังนั้น การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้กลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้บริหาร จำนวน 23 คน และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 168 คน รวมทั้งสิ้น 191 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่ใช้สอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถามปฏิบัติงานอยู่ปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

3.3 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

3.3.1 ศึกษาเอกสาร หลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น

3.3.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา ขอบเขตของตัวแปรของแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น และนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3.3 สร้างแบบสอบถามฉบับร่างขึ้นตามกรอบแนวคิด ทฤษฎี และนิยามศัพท์ของการค้นคว้าอิสระ นำแบบสอบถามฉบับ (ร่าง) เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

3.3.4 นำแบบสอบถามฉบับร่างที่ผู้ค้นคว้าอิสระสร้างขึ้น เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และด้านการใช้ภาษา (Wording) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

3.3.5 นำแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ ทำการวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรงและค่าดัชนีความสอดคล้องได้ค่าดัชนี (Index of item Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.3.6 นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (1990) โดยแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น 0.97 แสดงว่าแบบสอบถามนั้นมีความเชื่อมั่นสูง

3.3.7 แบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาให้ข้อเสนอแนะ และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ต่อไป

3.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 ผู้ค้นคว้าอิสระทำบันทึกเสนอขอหนังสือจากภาคีการบริหารเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เพื่อขออนุญาต และขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อแจ้งขอความอนุเคราะห์ต่อไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จำนวน 5 สถานศึกษา

3.4.2 ผู้ค้นคว้าอิสระลงภาคสนามและจัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ Google Form ในรูปแบบ QR Code และรูปแบบเอกสารถึงสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 5 สถานศึกษา เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่ดังกล่าว

3.4.3 ผู้ค้นคว้าอิสระเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างก่อนนำไปวิเคราะห์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล โดยสถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ PNI_{Modified} [3]

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ช่วงอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป – 49 ปี มีวุฒิการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรี ตำแหน่งในปัจจุบัน ส่วนใหญ่เป็นครู หน่วยงานในสังกัด ส่วนใหญ่อยู่ในวิทยาลัยเทคนิคขอนแก่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาขอนแก่น วิทยาลัยเทคนิคน้ำพอง มีประสบการณ์ในการทำงาน ส่วนใหญ่ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป – 10 ปี

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม

อาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ย (PNI_{Modified}) เท่ากับ 0.09 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน (PNI_{Modified} = 0.12) รองลงมา คือ ด้าน

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นในการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม

(n = 191)

รายการทักษะการบริหาร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.13	0.66	มาก	4.41	0.70	มาก	0.11	2
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	4.17	0.49	มาก	4.44	0.63	มาก	0.06	4
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	4.17	0.65	มาก	4.40	0.63	มาก	0.05	5
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.07	0.50	มาก	4.55	0.64	มากที่สุด	0.11	2
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.04	0.45	มาก	4.56	0.68	มากที่สุด	0.12	1
รวม	4.10	0.55	มาก	4.47	0.65	มาก	0.09	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน

สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน รองลงมา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัด

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีค่าเท่ากันที่ (PNI_{Modified} = 0.11) ด้านการคัดกรองนักเรียน (PNI_{Modified} = 0.06) และด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน (PNI_{Modified} = 0.05)

4.3 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA

สรุปแนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA ด้านที่ 1 รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีดังนี้ PLAN (P) กำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมในการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นประจำทุกภาคเรียน มีการมอบหมายครูที่ปรึกษาให้ศึกษาข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลอย่างชัดเจน DO (D) สังเกตพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล สัมภาษณ์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เยี่ยมบ้าน

ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ศึกษาข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล การเขียนบันทึกข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล ทดสอบ พฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดหาระเบียบสะสมของ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล สังเกตพฤติกรรมผู้เรียนเป็นรายบุคคล CHECK (C) ติดตามผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล วิเคราะห์ สรุปผลข้อมูลการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลของ ผู้เรียนครบทุกส่วน ACT (A) นำผลการดำเนินงานมา ปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้านที่ 2 การ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน มีดังนี้ PLAN (P) สถานศึกษามีแผนงานในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่ครอบคลุม ทุกกลุ่ม (กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา) เปิดโอกาส ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบกิจกรรม ตามความสนใจ DO (D) พัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรมตาม ความสนใจ CHECK (C) ติดตามผลการปฏิบัติงานของ ครูที่ปรึกษา ACT (A) นำผลการจัดกิจกรรมมาใช้ในการ ปรับปรุงการจัดกิจกรรมอยู่เสมอ ด้านที่ 3 การป้องกัน และแก้ไขปัญหา มีดังนี้ PLAN (P) ดำเนินการวางแผน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้เรียน DO (D) ให้คำปรึกษา เบื้องต้นเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา จัดให้มีกิจกรรม เพื่อให้การช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีการประสาน ความช่วยเหลือ ดูแล ป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้กับผู้เรียน CHECK (C) ดังนี้ ติดตามผลการดำเนินการช่วยเหลือ ดูแล ป้องกัน และแก้ปัญหาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ACT (A) ดังนี้ นำผลการป้องกันและแก้ไขปัญหามาใช้ในการดำเนินงาน ครั้งต่อไป ด้านที่ 4 การคัดกรองนักเรียน มีดังนี้ PLAN (P) สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินการ คัดกรองผู้เรียน DO (D) สถานศึกษาจัดอบรมให้ความรู้ ครูผู้สอนในการดำเนินงานเพื่อคัดกรองผู้เรียน สถานศึกษา จัดอบรมให้ความรู้ครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานเพื่อ คัดกรองผู้เรียน สถานศึกษามีการบันทึกผู้เรียนตามแบบ บันทึกการเยี่ยมบ้าน แบบประเมินพฤติกรรมผู้เรียน และ แบบคัดกรองผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด วิเคราะห์ข้อมูล ผู้เรียนจากผลการเรียนสะสม สถานศึกษามีการคัดกรอง ผู้เรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และ

กลุ่มมีปัญหา ในทุกภาคการศึกษา และจัดเก็บอย่างเป็น ระบบ CHECK (C) ติดตามผลการคัดกรองผู้เรียนอย่าง สม่าเสมอ การรายงานผลการคัดกรองไปยังส่วนงานที่ เกี่ยวข้อง ACT (A) ดังนี้ สถานศึกษานำผลการติดตาม มาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงาน ด้านที่ 5 การส่งต่อ นักเรียน มีดังนี้ PLAN (P) ดังนี้ สถานศึกษามีการวางแผน การส่งต่อผู้เรียนอย่างเป็นระบบ DO (D) ดังนี้ ครูที่ปรึกษา มีการส่งต่อภายในของผู้เรียนที่มีปัญหาไปยังงานแนะแนว หรืองานสวัสดิการ รวมถึงการส่งต่อก่อนสถานศึกษา เพื่อให้ความช่วยเหลือต่อไป คณะครูร่วมกันวิเคราะห์และ พิจารณาข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อการส่งต่อก่อน สถานศึกษามีการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอก หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือต่อไป สถานศึกษา มีการทำความเข้าใจและชี้แจงนักเรียนถึงความจำเป็นที่ ต้องส่งต่อ มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีบันทึกการส่งต่อผู้เรียนเป็นลายลักษณ์อักษร

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการสรุปผลการค้นคว้าอิสระ สภาพปัจจุบัน สภาพ ที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหาร ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีว ศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผู้ค้นคว้าอิสระนำผลการค้นคว้า อิสระมาอภิปรายแยกประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการ ค้นคว้าอิสระได้ดังต่อไปนี้

5.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัด ขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริม และพัฒนาผู้เรียน เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคน ที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความภาคภูมิใจในตนเอง และมีการจัดกิจกรรมพัฒนา นักเรียนที่หลากหลาย ตรงกับความต้องการของนักเรียน อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นทางด้านวิชาการ ด้านทักษะ วิชาชีพด้านดนตรีหรือด้านกีฬาเพื่อให้เด็กได้มีความสุข

ในการแสดงออก ทุกกิจกรรมสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมร ปลื้มหอม [4] ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพและปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษา พบว่า โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ใน ระดับมาก

5.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการส่ง ต่อนักเรียน เพื่อให้การแก้ไขปัญหาและการให้ความช่วยเหลือ นักเรียนมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล จำเป็นต้องอาศัย ความร่วมมือในการแก้ไขปัญห เพราะบางปัญหา ครูประจำชั้น/ ครูที่ปรึกษา อาจไม่สามารถแก้ไขปัญหได้ลุล่วง จึงจำเป็นต้อง ส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือมี ความกดดัน ความชำนาญการเฉพาะทาง เพื่อการแก้ปัญหา ที่ถูกต้อง ตรงประเด็น ด้านการส่งต่อนักเรียน มีการจัด กิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหให้ตรงตามสภาพปัญหา มีการ ประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่สามารถ แก้ไขปัญหาของนักเรียนจากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างถูกวิธี และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา [5] ระบุไว้ 5 ประการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกัน และแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน เพื่อเก็บข้อมูลที่แท้จริง ของนักเรียนทุกด้าน และนำข้อมูลทั้งหมดมาบูรณาการ เพื่อการรู้จักและเข้าใจนักเรียนแต่ละบุคคลอย่างละเอียด รอบด้าน

5.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น สรุปการเรียงความสำคัญทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

5.3.1 ด้านการส่งต่อ โดยเมื่อเรียงลำดับความ ต้องการจำเป็นตามรายชื่อย่อ พบว่า ลำดับที่ 1 สถาน

ศึกษามีการวางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ส่งต่อนักเรียนอย่างชัดเจน ลำดับที่ 2 สถานศึกษาและครู ที่เกี่ยวข้องมีการจัดทำบันทึกข้อมูลการส่งต่อและการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับบุคลากรทั้งภายในและ ภายนอกโดยผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ตรงตามลักษณะของ ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน ลำดับที่ 3 สถานศึกษามีระบบ การส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกไว้อย่างเป็น ระบบ ลำดับที่ 4 ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามผล การส่งต่อนักเรียนและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ ครูที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ ลำดับที่ 5 สถานศึกษามีการแจ้ง ข้อมูลให้นักเรียนและผู้ปกครองรับทราบถึงการส่งต่อ ทั้งการส่งต่อภายในและภายนอกอย่างชัดเจน เพื่อให้การ ช่วยเหลืออย่างถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ ลำดับที่ 6 ผู้บริหาร สถานศึกษามีการประสานงานระหว่างครูที่ปรึกษาและ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการส่งต่อนักเรียน เพื่อให้ทราบข้อมูล ในการขอความช่วยเหลือ ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการ วางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานส่งต่อนักเรียน อย่างชัดเจน อีกทั้งสถานศึกษาและครูที่เกี่ยวข้องมีการ จัดทำบันทึกข้อมูลการส่งต่อและการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนให้กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโดยผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน ตรงตามลักษณะของปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน และสถานศึกษามีระบบการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและ ภายนอกไว้อย่างเป็นระบบ สถานศึกษาควรมีการนำผล การดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลของ นักเรียน ผู้บริหาร สถานศึกษามีการติดตามผลการส่งต่อ นักเรียนและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา อย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษามีการแจ้งข้อมูลให้นักเรียน และผู้ปกครองรับทราบถึงการส่งต่อทั้งการส่งต่อภายใน และภายนอกอย่างชัดเจน เพื่อให้การช่วยเหลืออย่างถูกวิธี และมีประสิทธิภาพ อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษามีการ ประสานงานระหว่างครูที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องในการ ส่งต่อนักเรียน เพื่อให้ทราบข้อมูลในการขอความช่วยเหลือ ส่งผลให้ผู้บริหาร สถานศึกษาควรสร้างความตระหนัก ให้ความรู้ คำแนะนำ วิธีการดำเนินการแก่ครูที่ปรึกษา

และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ทราบข้อมูลในการขอความช่วยเหลือการส่งต่อนักเรียน มีการติดตาม ตรวจสอบผลการส่งต่อนักเรียนและการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ ระหว่างการดำเนินการว่ามีปัญหา อุปสรรคในการดำเนินการหรือไม่ มีวิธีแก้ปัญหาอย่างไร นำเครื่องมือที่ได้จากการตรวจสอบในการดำเนินการไปประเมินผล ถ้าเกิดปัญหาให้หาสาเหตุของปัญหา แล้วหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาต่อยอดให้ดียิ่งขึ้น การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาหรือพฤติกรรมที่ไม่ดีขึ้นยากต่อการช่วยเหลือ โดยดำเนินการส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกียรติพงษ์ เกิดศรี [6] พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูให้ความสำคัญการส่งต่อนักเรียน โดยชี้แจงให้ผู้ปกครองเข้าใจการส่งต่อนักเรียนไปยังหน่วยงานภายนอก โครงการ 1 ดำรง 1 ครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น 1 ผู้ปกครอง ในการแก้พฤติกรรมนักเรียนให้ดีขึ้น ในแต่ละโรงเรียนจะต้องมีการประสานงานกับสถานี่ตำรวจ โรงพยาบาล อนามัย

5.3.2 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยเมื่อเรียงลำดับความต้องการจำเป็นตามรายชื่อย่อย พบว่า ลำดับที่ 1 ครูที่ปรึกษาที่มีการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ลำดับที่ 2 สถานศึกษามีระบบการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับและสรุปข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ลำดับที่ 3 สถานศึกษามีการนำผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลของนักเรียนมาปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันและพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพขึ้น ลำดับที่ 4 ผู้บริหารงานครูที่ปรึกษา และครูที่ปรึกษา มีการนำข้อมูลนักเรียน มาวิเคราะห์และคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ลำดับที่ 5 สถานศึกษามีการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลครอบคลุมทุกด้าน 6 ผู้บริหารงานครูที่ปรึกษา และครูที่ปรึกษา มีการวางแผนการดำเนินงานจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานที่

จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยเครื่องมือต่าง ๆ ดังนั้นครูที่ปรึกษาจึงต้องมีการรวบรวมและจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ และสถานศึกษา มีระบบการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้รับและสรุปข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ อีกทั้งสถานศึกษามีการนำผลการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลของนักเรียนมาปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันและพัฒนาให้เกิดประสิทธิภาพขึ้น ผู้บริหารงานครูที่ปรึกษา และครูที่ปรึกษา มีการนำข้อมูลนักเรียนมาวิเคราะห์และคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล และสถานศึกษามีการใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลครอบคลุมทุกด้าน ผู้บริหารงานครูที่ปรึกษา และครูที่ปรึกษา มีการวางแผนการดำเนินงานจัดทำระบบข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยเครื่องมือต่าง ๆ

ขั้นตอนแรก ครูที่ปรึกษารับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวนักเรียนอย่างรอบด้าน ด้วยเครื่องมือหรือวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเยี่ยมบ้าน ระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรม การสังเกต การสัมภาษณ์ เพื่อให้รู้จักนักเรียนแต่ละคนอย่างน้อย 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญญาทุทโพธิ์นอก [7] ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหา และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 อยู่ในระดับน้อย

5.3.3 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยเมื่อเรียงลำดับความต้องการจำเป็นตามรายชื่อย่อย พบว่า ลำดับที่ 1 สถานศึกษามีการประสานงานกับครูที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาวิธีการช่วยเหลือ ป้องกันและแก้ไขปัญหาให้เหมาะสมกับสาเหตุและความแตกต่างของนักเรียนรายบุคคล ลำดับที่ 2 สถานศึกษามีการติดตาม

ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิดและหาแนวทางวิธีการช่วยเหลือให้นักเรียนหลากหลายรูปแบบ ลำดับที่ 3 สถานศึกษามีการจัดทำมาตรการในการป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน ลำดับที่ 4 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของปัญหานักเรียนที่เกิดขึ้น และครูที่ปรึกษามีการบันทึก สรุปรายงานผลการดำเนินงาน และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนรายบุคคลไว้อย่างเป็นระบบ ลำดับที่ 6 สถานศึกษามีการวางแผนกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหอย่างชัดเจน ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการประสานงานกับครูที่ปรึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาวิธีการช่วยเหลือ ป้องกัน และแก้ไขปัญหาให้เหมาะสมกับสาเหตุและความแตกต่างของนักเรียนรายบุคคล และสถานศึกษามีการติดตามดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิดและหาแนวทางวิธีการช่วยเหลือให้นักเรียนหลากหลายรูปแบบ อีกทั้งสถานศึกษามีการจัดทำมาตรการในการป้องกันแก้ไขและช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจน และสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาให้เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะของปัญหานักเรียนที่เกิดขึ้น และครูที่ปรึกษามีการบันทึก สรุปรายงานผลการดำเนินงาน และแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนรายบุคคลไว้อย่างเป็นระบบ สถานศึกษามีการวางแผนกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหอย่างชัดเจน สถานศึกษาควรประชุมวางแผนการดำเนินการร่วมกับครูที่ปรึกษา มีการจัดทำมาตรการในการป้องกัน แก้ไข และช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนเป็นรายบุคคล ครูที่ปรึกษาควรบันทึกข้อมูลการคัดกรองนักเรียนรายบุคคล และสรุปรายงานผลการดำเนินงาน แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนรายบุคคลไว้อย่างเป็นระบบ โดยมีการติดตามดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิดและหาแนวทางวิธีการช่วยเหลือให้นักเรียนหลากหลายรูปแบบให้เหมาะสมกับสถานภาพของนักเรียน ประกอบกับการดำเนินกิจกรรม

และสรุปผลการประเมินกิจกรรม ถ้าเกิดปัญหาในกิจกรรมให้ย้อนกลับไปวางแผนลงมือปฏิบัติ ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข เป็นวงจรพัฒนาอยู่ตลอดเวลาอย่างเป็นระบบ การดูแลช่วยเหลือจากครูประจำชั้นในการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด หาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและการแก้ปัญหา โดยไม่ละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม การป้องกันและแก้ไขปัญหสำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยง โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการให้การปรึกษาเบื้องต้น และจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญห ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัชรียา ทองบัณฑิต [8] ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

5.3.4 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยเมื่อเรียงลำดับความต้องการจำเป็นตามรายข้อย่อย พบว่า ลำดับที่ 1 สถานศึกษามีการวางแผนการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และช่วยเหลือให้นักเรียนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน ลำดับที่ 2 สถานศึกษามีเกณฑ์ กรอบการพิจารณาการคัดกรองนักเรียนอย่างเป็นระบบ ลำดับที่ 3 ครูที่ปรึกษานำข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนรายบุคคลมาวิเคราะห์เพื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนด ลำดับที่ 4 สถานศึกษาดำเนินการแจ้งผลการคัดกรองนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละกลุ่ม ลำดับที่ 5 สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ และสรุปรายงานผลการคัดกรองช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ลำดับที่ 6 ครูที่ปรึกษารวบรวมผลการคัดกรองนักเรียนรายบุคคล จำแนกจัดกลุ่ม เพื่อจัดทำฐานข้อมูลของนักเรียน กล่าวคือ สถานศึกษาควรมีการวางแผนการส่งเสริมพัฒนา ป้องกัน และช่วยเหลือนักเรียน

ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละกลุ่มอย่างชัดเจน สถานศึกษามีเกณฑ์ กรอบการพิจารณาการคัดกรอง นักเรียนอย่างเป็นระบบ และครูที่ปรึกษานำข้อมูลพื้นฐาน ของนักเรียนรายบุคคลมาวิเคราะห์ เพื่อพิจารณาตามเกณฑ์ ที่กำหนด อีกทั้งสถานศึกษาดำเนินการแจ้งผลการคัดกรอง นักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไข ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ของแต่ละกลุ่ม สถานศึกษามีการ ติดตาม ตรวจสอบการจัดทำข้อมูลสารสนเทศ และสรุป รายงานผลการคัดกรองช่วยเหลือนักเรียนรายบุคคล อย่างเป็นระบบ ครูที่ปรึกษารวบรวมผลการคัดกรองนักเรียน รายบุคคล จำแนกจัดกลุ่ม เพื่อจัดทำฐานข้อมูลของนักเรียน ครูที่ปรึกษาควรมีเครื่องมือสำหรับการรวบรวมผลการ คัดกรองนักเรียนรายบุคคล จำแนกจัดกลุ่ม เพื่อจัดทำ ฐานข้อมูลของนักเรียนให้เป็นระบบ และมีการส่งเสริม ให้สถานศึกษามีการติดตาม ตรวจสอบการจัดทำข้อมูล สารสนเทศ และสรุปรายงานผลการคัดกรองช่วยเหลือ นักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ครูที่ปรึกษา มีการคัดกรองนักเรียนเป็น มีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด ที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล แล้วนำผลที่ได้ มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น เป็น 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนในการหาวิธีที่เหมาะสมในการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหา ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ ประชุม ปิ่นสกุล [9] ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การดำเนินงานระบบการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้ง 5 ด้าน โดยด้านการคัดกรอง นักเรียน เป็นการนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลมาใช้ในการ คัดแยกนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่ม ไม่เสี่ยง เพื่อต่อการจัดกิจกรรมตามปัญหาสำหรับนักเรียน

5.3.5 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยเมื่อเรียงลำดับ ความต้องการจำเป็นตามรายชื่อย่อย พบว่า ลำดับที่ 1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนที่หลากหลาย

และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ลำดับที่ 2 สถานศึกษามีการบริหารจัดการวางแผนเกี่ยวกับการ จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษานำผลการประเมินการจัดกิจกรรม ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมาปรับปรุงและพัฒนา ลักษณะของกิจกรรมให้เหมาะสม และเป็นไปตามความ ต้องการของนักเรียนอย่างแท้จริงมีค่าเท่ากัน ลำดับที่ 3 สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานและ จัดประชุมชี้แจงแนวทางการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ลำดับที่ 4 สถานศึกษา มีการจัดให้มีการประชุมผู้ปกครองสร้างเครือข่ายความ ร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองในการช่วยเหลือนักเรียน ปีการศึกษาละ 2 ครั้ง ลำดับที่ 5 สถานศึกษามีการติดตามผล และประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียน อย่างเป็นระบบ ดังนั้น สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมพัฒนา นักเรียนที่หลากหลาย และสอดคล้องกับความต้องการ ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีการบริหารจัดการ วางแผนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนอย่างต่อเนื่อง และสถานศึกษานำผลการประเมิน การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมาปรับปรุง และพัฒนาลักษณะของกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ อมร ปลื้มหอม [4] ได้ทำการศึกษาสภาพและปัญหา การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29 ผลการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาสภาพและปัญหา ผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษา พบว่า มีสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย โดยด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนควรได้รับความ ร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูทุกคนในโรงเรียน ตลอดจน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนงบประมาณ ในการดำเนินงาน โดยจัดให้มีกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ในการส่งเสริมและพัฒนาการนักเรียนให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข และได้แสดงออกตามความรู้ ความสามารถ และตามแว้วอัจฉริยะของตนเอง

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

5.4.2 ควรมีการจัดทำคู่มือการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการบริหารงานวงจรคุณภาพ PDCA

5.4.3 ควรมีการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). *คู่มือการปฏิบัติงานระบบการดูแลผู้เรียนอาชีวศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- [3] บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- [4] อมร ปลื้มหอม. (2559). *การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 29. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- [5] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). *เอกสารประกอบการปฏิบัติงาน โครงการลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนอาชีวศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557*. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- [6] เกียรติพงษ์ เกิดศรี. (2557). *แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุทัยธานี เขต 2*. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- [7] อัญญาท โพธิ์นอก. (2558). *สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- [8] พิชรี ทองบัณฑิต. (2558). *การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารกลุ่มโรงเรียนศรีราชา 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [9] ประชุม ปิ่นสกุล. (2557). *การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.